

Hoeveel vrouwen en mannen vind je in de Vlaamse sportclubs?¹⁺²

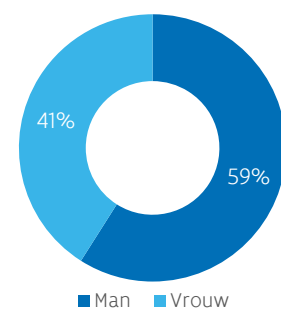
November 2019

De tijd dat sport louter een mannengebeuren was, ligt gelukkig ver achter ons. Maar de achterstand van vrouwen ten opzichte van mannen is groot: (1) minder vrouwen zijn lid van Vlaamse sportclubs, (2) minder vrouwen zijn als trainer actief in de sport en (3) in bestuurlijke functies zijn vrouwen nog minder aanwezig.

- In 2018 maken vrouwen 41% uit van de sporters, 32% van de trainers en 26% van de bestuursleden in Vlaamse sportclubs.
- Bij meisjes tot en met 18 jaar is gymnastiek de populairste sport.
- In alle leeftijdscategorieën vanaf 19 jaar kiezen vrouwen er in de eerste plaats voor om te fietsen/wielrennen.
- In sporten als dansen, ijsschaatsen, paardrijden en gymnastiek is ruim 70% van de sporters een vrouw.
- Het aandeel meisjes ten opzichte van jongens die sporten in een sportclub neemt af met de leeftijd.
- De drop-out van meisjes in de sportclub is groter dan die van jongens en bereikt een piek als ze 19 jaar zijn.

41% van de sporters is vrouw

Vrouwen maken in 2018 41% uit van de sporters binnen de Vlaamse sportclubs (aangesloten bij een louter erkende of bij een gesubsidieerde Vlaamse sportfederatie) (Figuur 1). In de periode van 2014 tot 2018 merken we daarin slechts een beperkte stijging van 2%: 39% in 2014, 41% in 2018.

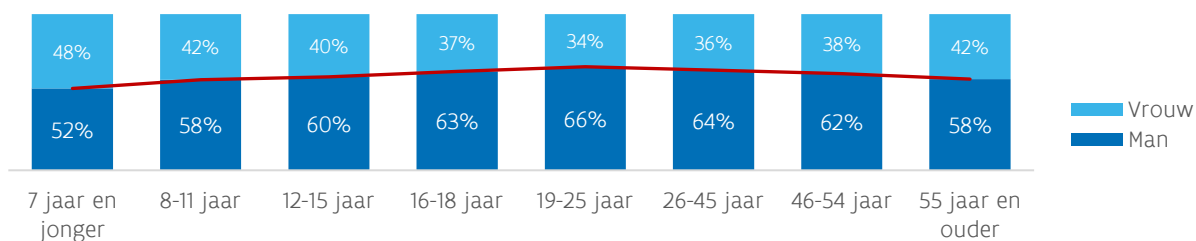
Figuur 1. Verdeling M/V van sporters aangesloten bij Vlaamse sportclubs (2018)

¹ Cijfers opgenomen in deze factsheet betreffen gegevens van sportclubs die in 2014-2016 aangesloten waren bij een gesubsidieerde Vlaamse sportfederatie. Vanaf 2017 betreft het gegevens van sportclubs aangesloten bij een louter erkende of bij een gesubsidieerde Vlaamse sportfederatie.

² Op 18 november 2019 werden de gegevens weergegeven in deze factsheet uit het datawarehouse getrokken. Aangezien we volop werken aan een verbetering van de data aangeleverd door de louter erkende en gesubsidieerde sportfederaties, is het mogelijk dat er later kleine verschillen zullen optreden in vergelijking met de data weergegeven in het [kennisplatform](#).

LEEFTIJD

Tot 7 jaar zijn jongens en meisjes evenredig vertegenwoordigd in de sportclub. Het aandeel van meisjes vermindert met de leeftijd (Figuur 2), en is met 34% het kleinst op de leeftijd van 19 tot 25 jaar. Nadien zien we hun aandeel in het georganiseerd sportverband geleidelijk aan weer toenemen.

Figuur 2. Percentage mannelijke en vrouwelijke sporters in een Vlaamse sportclub per leeftijdscategorie (2018)

POPULAIRSTE SPORTEN

Zoals Tabel 1 weergeeft, zijn gymnastiek, dansen en zwemmen de populairste sporten bij meisjes tot en met 18 jaar. Tussen 19 en 54 jaar zijn dat fietsen/wielrennen, tennis en volleybal. Fietsen/wielrennen blijft het populairst bij vrouwen in de hoogste leeftijdscategorie, op de voet gevolgd door wandelen.

Over alle leeftijden heen zijn tennis en dansen de populaire sporten bij vrouwen: je vindt ze terug in de top 5 van meest beoefende sporten in de drie leeftijdscategorieën.

Top 10	Sport	18 jaar en jonger	Top 10	Sport	19-54 jaar	Top 10	Sport	55 jaar en ouder
1	Gymnastiek	84.856	1	Fietsen/wielrennen	46.662	1	Fietsen/wielrennen	47.278
2	Dansen	40.241	2	Tennis	33.301	2	Wandelen	46.191
3	Zwemmen	29.080	3	Volleybal	15.294	3	Tennis	10.080
4	Tennis	24.347	4	Gymnastiek	14.984	4	Dansen	8.945
5	Paardrijden	21.505	5	Dansen	14.086	5	Golf	8.231
6	Fietsen/wielrennen	17.062	6	Voetbal	13.590	6	Gymnastiek	8.203
7	Volleybal	16.777	7	Paardrijden	12.994	7	Atletiek	3.278
8	Voetbal	13.096	8	Atletiek	11.525	8	Fitness	2.481
9	Atletiek	13.019	9	Wandelen	10.219	9	Badminton	2.405
10	Hockey	7.561	10	Badminton	8.823	10	Zeilen	2.156

Bron: Sport Vlaanderen • Gegevens ophalen

Tabel 1. Top 10 van sporten met het hoogste aantal vrouwelijke sporters in Vlaamse sportclubs ingedeeld in 3 leeftijdscategorieën (2018)

Sporten met meer dan 70% vrouwelijke sporters in alle leeftijdscategorieën zijn dansen, ijsschaatsen, paardrijden en gymnastiek (Tabel 2). Voetbal, worstelen en schieten hebben het kleinste aandeel vrouwelijke sporters: tussen 9 en 11%.

Top 10	Sport	Hoogste aandeel vrouwelijke sporters	Top 10	Sport	Kleinste aandeel vrouwelijke sporters
1	Dansen	81%	1	Voetbal	9%
2	Ijsschaatsen	79%	2	Worstelen	10%
3	Paardrijden	75%	3	Schieten	11%
4	Gymnastiek	73%	4	Kaatsen	15%
5	Fitness	69%	5	Motorrijden	15%
6	Volleybal	59%	6	Squash	16%
7	Wandelen	53%	7	Ijshockey	17%
8	Rolschaatsen	51%	8	Kendo	18%
9	Zwemmen	49%	9	Snowboard	20%
10	Hockey	48%	10	Schermen	22%

Bron: Sport Vlaanderen • Gegevens ophalen

Tabel 2. Top 10 van sporten met het hoogste/kleinste aandeel vrouwelijke sporters in Vlaamse sportclubs (2018)

De laatste jaren is er een stijging van het aantal vrouwen die sporten in georganiseerd verband: van 533.514 vrouwelijke sporters in 2014 tot 699.704 in 2018. Wandelen (+35.708), gymnastiek (+21.809), wielrennen (+20.746), dansen (+16.656) en voetbal (+13.511) zijn de sporten die de grootste stijging voor hun rekening nemen qua sportbeoefenaars. Nochtans zien we bij zeven van de tien populairste sporten bij vrouwen een daling in het aandeel vrouwelijke sporters in 2018 ten opzichte van 2014 (Tabel 3). In sporten als dansen (+1,85%), paardrijden (+2,05%) en voetbal (+2,45%) zien we dan weer een lichte tot matige stijging in het aandeel vrouwelijk sporters.

Top 10	Sport	Aantal vrouwelijke sporters in 2014	Aantal vrouwelijke sporters in 2018	Vershil in het aantal vrouwelijke sporters tussen 2018 en 2014	Vershil in het aandeel vrouwelijke sporters van 2018 tov 2014
1	Gymnastiek	86.245	108.054	+21.809	-1,07%
2	Fietsen/Wielrennen	87.168	107.914	+20.746	-4,34%
3	Tennis	65.115	67.728	+2.613	-0,75%
4	Dansen	46.616	63.272	+16.656	1,85%
5	Wandelen	22.254	57.962	+35.708	-5,22%
6	Zwemmen	35.871	40.461	+4.590	-0,69%
7	Paardrijden	33.383	35.538	+2.155	2,05%
8	Volleybal	27.960	34.037	+6.077	-0,84%
9	Voetbal	14.731	28.242	+13.511	2,45%
10	Atletiek	21.588	27.822	+6.234	-0,80%

Bron: Sport Vlaanderen • Gegevens ophalen

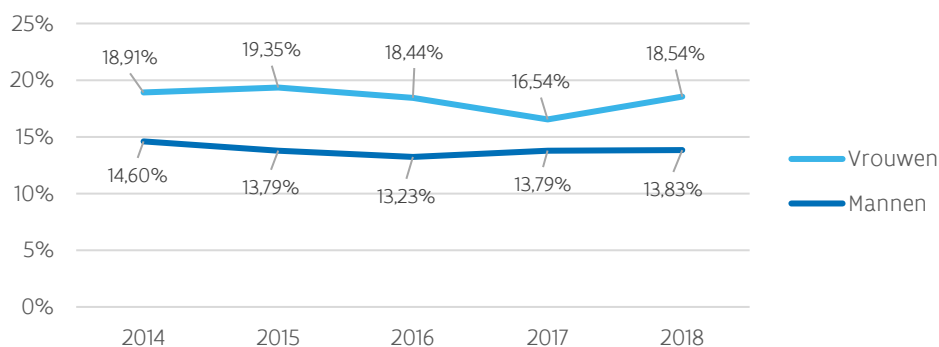
Tabel 3. Evolutie bij vrouwelijke sporters 2014-2018 in top 10 van hoogste aantal vrouwelijke sporters in Vlaamse sportclubs (2018)

DROP-OUT

Gegevens over het aantal sporters dat stopt met sporten (drop-out) in georganiseerd verband maken duidelijk dat het vaker bij vrouwen dan bij mannen voorkomt.³

Figuur 3 toont dat het drop-out percentage schommelt tussen 17% en 19% bij vrouwen en tussen 13% en 15% bij mannen (tussen 2014 en 2018).

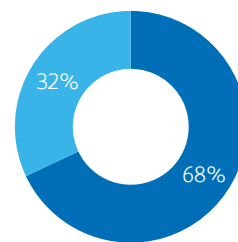
Zowel bij mannen als bij vrouwen is de drop-out het grootst op 19 jaar, maar bij vrouwen is deze nog veel groter dan bij mannen, respectievelijk 31% en 20%.

Figuur 3. Evolutie in drop-out bij mannelijke en vrouwelijke sporters in georganiseerd verband (2014-2018)

32% van onze trainers is vrouw

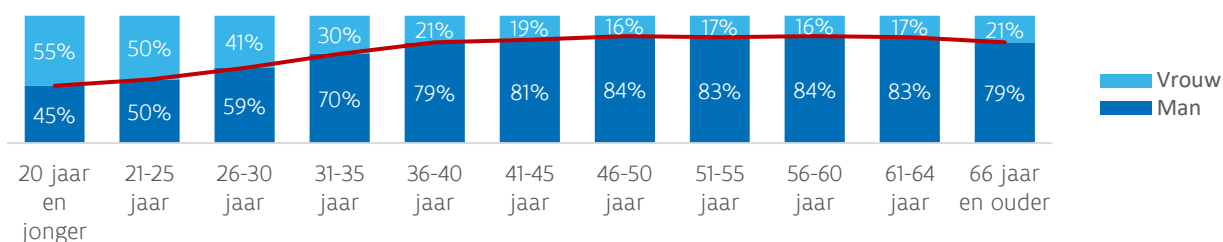
In 2018 was 68% van de trainers binnen de Vlaamse sportclubs (aangesloten bij een louter erkende of bij een gesubsidieerde sportfederatie) een man en slechts 32% een vrouw. Dat percentage daalt tot 26% als we alleen trainsters met een trainersdiploma bekijken. Tussen 2014 en 2018 is daarin nauwelijks verandering gekomen: van 31% naar 32%.

Figuur 4. Verdeling M/V van trainers binnen Vlaamse sportclubs (2018)

LEEFTIJD

Bij de trainers die actief zijn binnen een Vlaamse sportclub is het opmerkelijk dat in de jongste leeftijdscategorieën (nl. ≤ 20 jaar en 21-25j) er meer of evenveel vrouwelijke dan mannelijke trainers zijn. Hoe ouder, hoe kleiner het aandeel van de vrouwen. Vanaf 41 jaar is de verhouding min of meer stabiel, met slechts 16-21% trainsters.

Figuur 5. Percentage mannelijke en vrouwelijke trainers per leeftijdscategorie (2018)

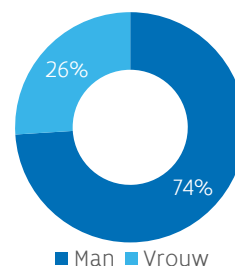
³ Een persoon wordt als drop-out geteld als hij/zij bijvoorbeeld in 2017 wel lid was van één van de sportfederaties en in 2018 niet meer. Als een persoon wisselt van sportfederatie, sportclub of sporttak wordt die niet als drop-out geteld.

WELKE SPORTEN HEBBEN HET HOOGSTE AANTAL VROUWELIJKE TRAINERS?

Vrouwelijke trainers zijn voornamelijk actief in sporten die vooral door vrouwelijke sporters worden beoefend. Het hoogste aandeel vrouwelijke trainers vinden we terug in gymnastiek (79%, n = 8.071), dansen (68%, n = 769), paardrijden (67%, n = 312) en fitness (65%, n = 143). In sporten met vooral mannelijke sporters, zoals voetbal, schieten en kaatsen, zien we nauwelijks vrouwelijke trainers, respectievelijk 5%, 7% en 3%.

26% van de sportclubbestuurders is vrouw

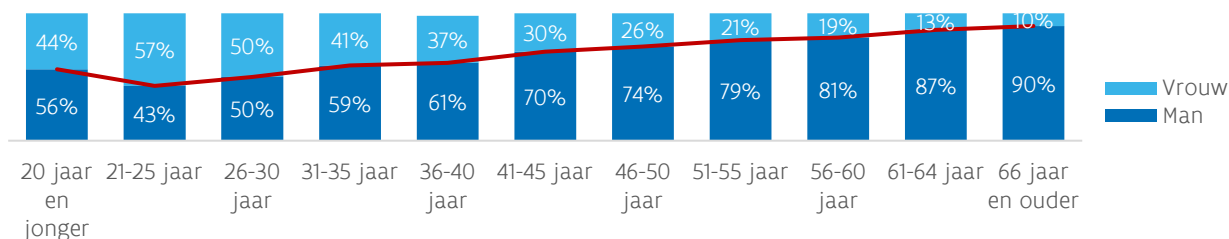
Vrouwen hebben een lage betrokkenheid in bestuurlijke functies op sportclubniveau: slechts 26% in 2018 (Figuur 6).

Figuur 6 Verdeling M/V van bestuursleden binnen Vlaamse sportclubs (2018)

LEEFTIJD

De kloof tussen mannelijke en vrouwelijke sportclubbestuurders is vooral opmerkelijk vanaf 31 jaar (♂: 59% en ♀: 41%). Ook op bestuursniveau daalt het aantal vrouwen naarmate de leeftijd toeneemt. Minder dan 20% van de bestuurders ouder dan 56 jaar is een vrouw.

Figuur 7. Percentage mannelijke en vrouwelijke sportclubbestuurder per leeftijdscategorie (2018)

Het is duidelijk dat we nog veraf staan van een genderevenwicht in het bestuur van sportclubs. Met 41% vrouwelijke sporters in georganiseerd verband en slechts 26% vrouwelijke sportclubbestuurders in 2018 stellen we vast dat er voor vrouwen nog een duidelijke groeimarge is om een bestuurlijke functie binnen een Vlaamse sportclub op te nemen.

Vanuit een Europees perspectief

Onlangs rondden de Europese Unie en de Raad van Europa een project af over gendergelijkheid in de sport. Als onderdeel van dit project werd een onderzoek uitgevoerd in 18 Europese landen met als doel meer inzicht te verwerven in de positie van de vrouw in de georganiseerde sportsector. Ook deze resultaten toonden aan dat vrouwen nog steeds behoorlijk afwezig blijven in de sportsector. Slechts 8% van de voorzitters van de olympische sportfederaties, 22% van de bestuursleden en 31% van de leden blijkt een vrouw te zijn. In deze studie werden, om vergelijking tussen de 18 Europese landen mogelijk te maken, enkel de olympische sportfederaties opgenomen. Bij de Vlaamse olympische sportfederaties scoren we voor het aandeel leden, nagenoeg hetzelfde als het gemiddelde van de deelnemende landen (VL:30% vs. EU: 31%). Deze 30% ligt beduidend lager dan de 41% die we hierboven weergegeven hebben over de sportende leden in Vlaamse sportclubs (Figuur 1). Mogelijk is de verklaring daarvoor dat het Europese project alleen de olympische sportfederaties in beschouwing nam, terwijl wij de situatie in kaart brachten van alle gesubsidieerde sportfederaties, aangevuld met de louter erkende sportfederaties. Bovendien hebben niet alle olympische sportfederaties ledencijfers ingevuld in de Europese vragenlijst.

Verder toonden de Vlaamse gegevens uit het Europese project aan dat in Vlaanderen de vertegenwoordiging van vrouwen in bestuursfuncties van olympische sportfederaties lager ligt dan het gemiddelde van de Europese deelnemende landen (VL: 16% vs. EU: 22%). Hetzelfde werd teruggevonden voor vrouwelijke voorzitters van deze federaties (VL: 3% vs. EU: 8%).

Europa streeft naar meer gendergelijkheid in de sport. Daartoe ontwikkelde het een toolkit, stelde het een online-bibliotheek met goede praktijkvoorbeelden beschikbaar en zette het een actiepagina op. Deze instrumenten vind je terug op: pjp-eu.coe.int/en/web/gender-equality-in-sport/

We vertalen de toolkit in het Nederlands en we zullen die via onze nieuwsbrief van Sport Vlaanderen verspreiden.

Meer informatie: www.sport.vlaanderen/nieuws/all-in-project/

COLOFON

2019 - Publicatie van het Kennis en Informatiecentrum Sport van Sport Vlaanderen.

Auteurs: [Jikkemien Vertonghen](#) en [Hilde Caers](#)

Meer info over de man-vrouwverhouding in de Vlaamse sportclubs vind je op de website van Sport Vlaanderen in het [kennisplatform](#).

